

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація: А. Монроустрі
"Свобода", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОУ: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXV Ч. 244 ЛЖРРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. ЧЕТВЕР, 9-го ЛИСТОПАДА 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, NOVEMBER 9, 1978 No. 244. VOL. LXXXV.

В УНІГУ відбулася

Пресова Конференція

Ред. Є. Федоренко (зліва) записує пояснення проф. д-ра О. Пріцка на магнітофону стрічку.

Кембридж, Масс. (Є. Ф.-ко). — У суботу, 4-го листопада ц. р., тут, в приміщенні Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету відбулася пресова конференція для відзначення першого десятиріччя від часу встановлення програми україністики в Гарвардському університеті.

З цієї нагоди представники УНІГУ та ФКУ подали вчорашню інформацію про працю в минулому десятиріччя та плани на наступні десять років.

— „Цілком відверто можна сказати, що без посередництва української преси між Інститутом і нашою громадою успіх нашого проєкту (Гарвардських українських студій) був би неможливим”, — заявив д-р А. Сливоский, член Головної Екзекутивної ФКУ, відкриваючи пресову конференцію зустріч з представниками української преси.

Також він підкреслює, що цей складний проєкт Гарвардських українських студій, що охоплює „різнорідну програму, яка складається з розбудови бібліотеки, видавничої, й дослідницької праці,

включно з встановленням педагогічної програми”, українська преса розуміє і „може успішно передати це розуміння українській громаді”.

На тему „Про успіхи та невдачі в проєкті десятиріччя” говорив проф. Франко Сисин. Він представив свій виклад у таких аспектах: розвиток програми україністики, стан українських студій в Гарварді в порівнянні з українськими студіями взагалі, вишкіл спеціалістів з українських дисциплін молодшого покоління, користь українського гарвардського проєкту для українців Північної Америки та вплив української гарвардської програми на події в Україні.

Зупиняючись докладніше на кожному періоді, проф. Сисин прийшов до висновку, що наукова діяльність українських учених, чи то на українських землях під чужинською окупацією, чи після Другої світової війни в країнах нового поселення, не дивлячись на несприятливі умови праці, залишила помітний вклад в наукову (Закінчення на стор. 3)

В Ірані встановлено військову владу

Тегран, Іран. — У зв'язку з поширенням розривів в Ірані і масових виступів опозиційних груп проти урядових реформ, які в декілька місцевостях нагадували громадянську війну, шах Ірану Мохаммед Різа Палеві встановив військову владу в країні з 11-членним кабінетом, з головою об'єднаних штабів армії ген. Голямом Різа Азарі на чолі.

У зверненні до народу, яке було передане усіма засобами масової інформації, Шах заявив, що назначений уряд виконуватиме функції тільки в перехідному часі, поки не буде наведений лад і порядок в країні, а в міжчасі він намагатиметься вести переговори з лідерами всіх політичних партій для створення коаліційного уряду і переходу влади у цивільні руки.

До уряду входять тепер 6 військовиків і 5 цивільних осіб, завданням яких буде навести лад і порядок в Ірані, усунути закордонні впливи на опозиційні, зокрема ліві угруповання і приготувати ґрунт для вільних демократичних виборів, які, згідно з обіцянкою Шаха, відбудуться після того, як в країні запанує спокій і буде можливо вести переговори без жадного тиску з революційованої маси.

„Я зобов'язуюсь виправити зроблені мною помилки”, — заявив шах Різа Палеві в час свого виступу, — робитиму все можливе, щоб довести до вільних демократичних виборів, поборюватиму корупцію і гарантувати, що після наведення порядку військовим урядом, в Ірані буде встановлена демократична форма

Коротко після проголошення передачі влади, військові частини зайняли усі ключові позиції у великих містах, проголосили виміковий стан в країні, перерахували над засобами масової інформації і встановили державну цензуру на всі видання.

В Теграні й інших містах зменшилось число демонстрацій, а в деяких університетах взагалі не було студентів. В полудневій частині країни, де робітники нафтових піль страйкували і домагалися політичних концесій для опозиційних груп і знесення вимікового стану, ситуація також змінилася і деякі робітники почали повертатися до своєї праці.

Лідери опозиції захиляють своїх прихильників задержати спокій і уникати ударів з військом. Деякі з них були заскочені промовою Шаха, його вибаченням, зрозумінням потреб і вимог опозиції тощо.

ЗСА продадуть Тайванові

оборонні літаки

Вашінгтон/Тайпей. — У понеділок, 6-го листопада, речник Державного департаменту повідомив, що ЗСА готує продати Націоналістичному Китаю на Тайвані додаткових 48 літаків типу „Ф-5Е”, які притосовані для оборонних акцій, а не стратегічних, тобто офензивних.

Уряд Націоналістичного Китаю, побоюючись, що ЗСА в наступному році встановлять нормальні дипломатичні та інші зв'язки з комуністичним Китаєм і зрівняють оборонний договір з Тайваном, хотів вже тепер купити в Америці стратегічні літаки „Ф-4”, „Ф-16”, або „Ф-18”. Однак Державний департамент відкинув цю можливість, вважаючи, що продаж стратегічних літаків Тайванові може перешкодити старанням встановити кращі відносини з Пекіном.

Департамент оборони спершу не погоджувався з рішенням Державного департаменту, але відтак між ними дійшло до порозуміння, що найкращим виходом із ситуації буде продати Націоналістичному Китаю додаткову кількість літаків „Ф-5Е”, бо ці літаки скріплять оборонну спроможність збройних сил Тайвану, але не збільшать офензивного арсеналу Націоналістичного Китаю.

Уряд президента Джиммі Картера тепер веде дуже делікатну політику: старається поліпшити відносини з комуністичним Китаєм, але також не залишити напризволяще Націоналістичного Китаю на Тайвані.

ПОМЕР Д-Р

М. НАВРОЦЬКИЙ

Філадельфія. — У вітторок, 7-го листопада ц. р., тут на 61-му році життя помер с. п. д-р Мирослав М. Навроцький, колишній довголітній голова Крайового Товариства за Патріархальний Устрій Української Помісної Католицької Церкви, кав'єр Т-ва Св. Софії у ЗСА і відомий громадський діяч. Парастас буде відправлений в п'ятницю, 10-го листопада о год. 8-й вечора в похоронному заведенні Насевича при 109 Схід Тейбор Рд. Похорон — в суботу, 11-го листопада, о год. 9:30 ранці, з церкви Царя Христа, а офіція на цвинтар у Факс Чейсі. Залиши в смутку дружина Роману, тестя о. І. Лебедюча та ближчу і дальшу рідню.

Кері і Грассо переобрані на губернаторів, Бредлі — новий сенатор з Нью Джерзі

Нью Йорк/Гартфорд/Трентон. — У виборах, які відбулися у вітторок, 7-го листопада, демократичний губернатор Нью Йорку Гю Кері переміг свого республіканського суперника Перрі Дюріей, а заступником губернатора вийшов Маріо Квемо. Дюріей, колишній лідер Республіканської меншости в стейтській Асамблеї, провадив у публічних опитуваннях ще кілька тижнів тому, але протягом останніх кількох днів збільшив свою популярність губ. Кері значно зросла.

У Коннектикуті демократичний губернатор Елла Грассо перемогла свого республіканського конкурента Рональда А. Сарасіна, колишнього члена Палати Репрезентантів.

Вибори на сенатора з Нью Джерзі виграв демократ Билл Бредлі, колишній професійний спортсмен-кошачник, перемогаючи консервативного республіканця Джеффри Белла, який під час передвиборчої кампанії наголошував на потребі зменшити федеральні податки принаймні на 30 відсотків. Таким чином, обидва ньюджерські сенатори тепер належать до Демократичної партії, тобто Бредлі і Гаррісон А. Вільямс.

Хоча в середу рані всі голоси ще не були підраховані, то виглядає, що Демократична партія задержала свою подавляючу більшість в обох Палатах Конгресу, хоча передбачали, що республіканці здобудуть біля 15 додаткових місць в Палаті Репрезентантів і одно-два місця в Сенаті. У дотеперішньому 95-му Конгресі було 62 демократичних і 38 республіканських сенаторів та 285 демократичних конгресменів і 146 республіканських, а крім того чотири місця були необсяджені після смерті 4-ох законодавців.

У вітторкових виборах громадяни ЗСА голосували на всіх 435-ох членів Палати Репрезентантів і на одну третю сенаторів, яких всіх разом є 100.

Із членів Сенату, які ближче відомі нашій громаді, вииграли республіканські сенатори: Чарльс Персі з Ілліной, Говард Бейкер з Теннесі, лідер Республіканської меншости в Сенаті, Стром Турмонд із Південної Кароліни, Джессі Гелмс із Північної Кароліни, Джон Товер із Тексасу і демократичні сенатори Клейборн Пелл із Ровд

Із членів Сенату, які ближче відомі нашій громаді, вииграли республіканські сенатори: Чарльс Персі з Ілліной, Говард Бейкер з Теннесі, лідер Республіканської меншости в Сенаті, Стром Турмонд із Південної Кароліни, Джессі Гелмс із Північної Кароліни, Джон Товер із Тексасу і демократичні сенатори Клейборн Пелл із Ровд

Совети придержали двох американських громадян

Москва. — В Москві поліція придержала двох американських громадян, бізнесмена Лео Соннера і жінку зі стейту Ілліной, яка просила не подавати, боїд до виснаження справи, і призвела до публічного відомого. І поліція придержала на лівій Шереметово і об'являла в „шмуглованих” біжутерії.

Л. Соннер мав признатися на поліцейській станції, що він випадково зачепив своїм автом перехожого і легко його поранив. Компанія „Дов Кемікал”, яку він репрезентує в Союзі, об'являла пологодування всі справи відшкодування, але поліція не погодилася на таку розв'язку і Соннер перебуває покищо в ув'язненні.

Московські джерела стверджують, що совєтська поліція повідомила про випадок амбасаді ЗСА і через неї Державний департамент у Вашингтоні. Соннер, як виглядає, не матиме змоги покинути СССР, аж до часу пологодження справи випадку. Містеріна жінка з Ілліной побувала у своїх

Закордонні кореспонденти згадують про незвичайний випадок Л. Соннера, „Пішоход”, спершиш на ліву сторону авто Соннера, яке тільки що рушало після зміни світл, намагався силою перейти вулицю. Позад Соннера їхало поліцейське авто і як тільки „пішоход” крикнув, поліцейські зразу схопили водія і, посадивши його до поліцейського авто, повезли на станцію.

Випадок, до речі, трапився кілька днів після того, як совєтська преса повила сильну атаку на американське судництво і уряд за засуд Вальдіка Енгера і Рудольфа Чернаєва на 50 років ув'язнення за шпигунство в користь СССР.

III СКВУ

ПІДГОТОВЧИЙ КОМІТЕТ ВІДБУВ НАРАДИ

Нью Йорк (УККА). — У неділю, 5-го листопада ц. р., відбулися щоденні чергові наради Підготовчого Комітету III Конгресу СКВУ. Наради відбулися тут в конференційній залі УККА і ними проводив заступник голови Підготовчого Комітету, Микола Плавук. В них взяли участь: Й. Лисогір, заступник голови, о. митрат М. Харина, голова Церковної Комісії, д-р М. Кушпета, голова Програмової Комісії, проф. д-р Б. Гнатюк, голова Фінансової Комісії, ред. І. Білінський, голова Організаційної Комісії, п-і мгр І. Рожанковська, голова Статусової Комісії, мгр І. Базарко, голова Реєстраційної Комісії, мгр І. Винник, голова Бенкетової Комісії, інж. Е. Івашків, голова Маніфестаційної Комісії, д-р В. Душник, член Резолюційної Комісії.

На нарадах присвячено дуже багато уваги проблемам зв'язання із підготовою III Конгресу СКВУ, а саме: рішення, що екуменічний Молебень відбудеться в готелі „Амерікана” в четвер, 23-го листопада о год. 2-й по полудні, згідно з узгодженням ієрархів українських церков.

Губернатор стейту Нью Йорк Гю Кері видав прокламацію „Українського Тиждня”.

Мейор Нью Йорку, Едвард Кач, в дні 20-го листопада ц. р., прийняв делегацію СКВУ на окремій аудієнції і підписав окрему прокламацію.

Різнорідні в дні 20-го листопада буде передано в Секретаріаті Об'єднаних Націй окрему декларацію про де-

мокільнізації СССР, яку підписали представники п'ятьох Світових Конгресів — Білоруського, Естонського, Литовського, Литовського та Українського. Ці представники будуть брати участь в Конгресі СКВУ і Маніфестації. Декларація видана у формі книжки, має 142 сторінки і буде пізніше передана всім представникам країн-членів Об'єднаних Націй.

В Конгресі візьмуть участь канадські парламентаристи у більшому числі, із сен. П. Юзиком та міністром Н. Кафіком на чолі. Н. Кафік буде одним з промовців на бенкеті. Представники Білого Дому та американського уряду візьмуть також участь в бенкеті.

Закінчена підготовка до репрезентативного Концерту в Карнегі Голл. Концерт проходиться під назвою „Фестиваль Української Пісні” з участю визначних хорів: „Гомін” з Англії, „Веснівка” з Канади та „Думка” з Америки. Також виступлять солісти — Павло Піліш, Марта Кокільська та Андрій Добрянський.

В бенкеті візьмуть участь делегати та запрошені гості, а представники урядів Америки й Канади виголошать відповідні промови. Підготовчий Комітет передбачає, що найменше 1000 осіб візьме участь в бенкеті. Гості повинні з'явитися в Канцелярії УККА та закупити квитки.

Закінчення III Конгресу СКВУ буде велика Маніфестація в неділю, 26-го листопада в год. 1:30 по пол.

В Нью Йорку відбудеться Світовий З'їзд УВФронту

Торонто СУВФ. — В дніях 21-22-го листопада 1978 року в Нью Йорку відбудеться Третій Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту. Як у II-му З'їзді, який відбувся 30-31-го жовтня 1973 року в Торонті, в цьому З'їзді візьмуть участь умандатовані делегати міжкравових і кравових централів Організації Українського Визвольного Фронту в вільному світі, члени цих централів, членство ОУВФ і запрошені гості.

В системі Світового Українського Визвольного Фронту діють 44 міжкравових і кравових централів і установ ОУВФ в 12 країнах з десятками своїх відділів і осередків з багатьма тисячами членів і прихильників. Після структурального завершення на II-му Світовому З'їзді УВФ — всі ці організації ввійшли в діловий контакт з Президією СУВФ і через неї між собою, що дало у висліді скріплення й збільшення всієї діяльності УВФ та уможливило краще планування, взаємодопомогу й координацію дії і важливіших світових акцій УВФ спрямованих на допомогу визвольній боротьбі українського народу.

Цей діловий контакт втримується головним письмовим шляхом і теж поїздами-відвідинами: листування, обмінки Президії СУВФ (протягом 5 років видано 28 обмінків), різні допоміжні матеріали — доповіді, звернення, книжки, афіші, летючки й ін. СУВФ — всі ОУВФ вели і далі ведуть дві акції: 1) в обороні українських політв'язнів в СССР і 2) кампанію збирання на Фонд Оборони України. Очевидно, ОУВФ ведуть теж і різні місцеві акції й діяльність серед українського неукраїнського світу.

І світові й місцеві акції й діяльність мають одну ціль: допомогу Україні — допомагаємо різними способами й у різних формах боротьби за визволення українського народу з-під московської окупації, за українську незалежну державу. В цьому — в своїй державі — вміщується все інше: національні, людські, політичні й демократичні права, українська культура, мова, релігія, патріархат, звільнення політв'язнів, економічно-соціальні справи і т. д. УВФ займається теж, очевидно, працею серед і для добра українського світу, що також виконує свої завдання щодо України.

Така в основному програма діяльності ОУВФ протягом десятиліття. „Всі наші сили на допомогу Україні” — такий є головний ключ Українського Визвольного Фронту.

Під цим ключем проходять і III-й Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту. Програма З'їзду, доповіді, панель, промови і ін. пов'язані з цим центральним ключем. Намінені доповіді „Положення в Україні та наші завдання”, „Вільний світ — ситуація і наша дія” представляють загальний образ положення в Україні й поза межами України. Панель „Наша допомога Україні” на відтинках: українському, зовнішньо-політичному, жнчочому, культурному й науковому, молодіжному — зв'язують завдання, проєкції, плани й дальшу діяльність ОУВФ у вільному світі.

Звідомлення з діяльності Президії СУВФ за 5 років (1973-1978) дасть голова д-р Р. Малащук. Буде слово-звернення голови ОУН п. Ярослав Стешко.

З доповідями і в панелі виступлять: д-р А. Бедрий, д-р Ю. Заблужний, мгр Слава Стешко, д-р К. Савчук, інж. В. Бехзілський, ред. В. Солоникова, ред. С. Мудрик, пп. Б. Федорак, І. Дмитрів, мгр Улана Целевіч, п-і Анастасія Остап'юк, д-р Б. Стебельський, д-р Г. Василь

(Закінчення на стор. 4)

Нью Йорк по-інакшому відзначив

Листопадові Роковини

Нью Йорк, Н. Й. (В. Л.-ць). — Комітет Об'єднаних Українців - Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА дещо по-інакшому відзначив в неділю, 5-го листопада ц. р., у великій залі Фешен Інституту 60-річчя Листопадового Зриву, 40-річчя з дня трагічної смерті сл. п. полк. Євгена Коновальця і 35-річчя 1-ої Дивізії — Української Національної Армії.

Після святочного апелю, що його перевели громадські, комбатантські й молоді організації під керівництвом майора Йоханна Вишневського, відспівання американського національного гімну співачкою Юлією Шашаровською і короткого вступного слова голови КОУАЮ інж. Є. Івашкова, добре опрацьовану доповідь виголосив інж. Юрій Нестерчук, докторант Мериландського університету і теперішній керівник Інформаційного Бюро УККА у Вашингтоні. Доповідач зокрема ствердив неперервність українського визвольного бою, започаткованого воїнами Українських Визвольних Змагань в 1917-21 роках, в тому числі учасниками Листопадового Зриву, і продовжуваного пізніше іншими військовими формуваннями, зокрема підпільними воїнами УВО-ОУН і Української Дивізії, Української Повстанської Армії та членами руху спротиву в часів України.

Інакшу атмосферу у відзначування вже згаданих

річниць внесла Театральна Студія Молоді при „Театрі в П'ятиш” під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського з Філадельфії, яка поставила три картини під наголовком „Листопад”, в опрацьованні монтажу і постанови В. Шашаровського, його помічника режисера і сценаріста Романа О. Шведа, Михайла Кострицького (сценарій і світло), аккомпаньює Люди Ковтун, виконавши тексти Б. І. Антонича, Б. Гринвальда, Й. Карпенка-Криничі, І. Керницького, Б. Кравцевої, Р. Купчинського, Б. Лепкого, О. Лисяка, О. Олеса, Л. Полтави, І. Франка, Л. Українки, О. Рудакевича, І. Чолганя, Г. Чупринки та при співучасті члениччи-солістки Ю. Шашаровської.

Учась у преткрасному відтворенні минулого української історії, з підкресленням перманентних змагань українського народу за волю і незалежність, брали ще: Іва Лабуня (Муза), Роман Квігницький (гінь поста), Володимир Мельнич (княжий воїн), Володимир Добровольський (запорожець), Юлія Шашаровська (постать в білому), Андрій Бойко (незнайомий) Роксолія Чорніта (львівська міщанка), Мотря Бойко (селянка), Михайло Кострицький (Палій), Марко Клоос (Ромко), Андрій Зав'язь (решетник), Мирон Касія (людина сьогоднішнього дня), і „ті, що ринілись” — Віра Бойко, Ліда Любінська, Оля, Маріяна, Оксана, Марта Михай

люки, Тамара Сіра, Олег Люба. Деякі з учасників виступили у двох ролях.

Гра проходила без особливих декорацій і костюмів. На задньому дні видні львівський ратуш, а на побічних стоянках висіли: кріси, стрілецькі шапки, шоломи, плащі, шаль, хустки „селянки”, яка, до речі, своєю надзвичайною грою тримала весь час велику, понад 500-ню, аудиторію в напрузі і душевному переживанні. Світліні ефекти, які приготував М. Кострицький, увиразнювали окремі епізоди.

Публіка тепло вітала Театральну Студію Молоді в цілому і її поодиноких виконавців в головних ролях зокрема, бо дійсно монтаж В. Шашаровського був поставлений на високому рівні, а його глибокий зміст зворушує усіх до глибини.

В кінці монтажу п-і Ліда Крушельницька, керівник Студії Мистецького Слова в Нью Йорку, не без зворушення вручила режисеру В. Шашаровському кіш живих квітів, як вияв признання від себе і ньюйоркської громади, бажала витривалості в праці, бо це „воля Бога не закопувати, а подвоювати дані людські таланти”. Публіка оплесками дякувала Театральній Студії Молоді і не покидала залі, немов не бажючи розлучатися з молодими артистами.

Свято закінчено співом українського національного гімну, що його розпочала Ю. Шашаровська, а опісля підхопили присутні в залі.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07310.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любова Колеска, Володимир Левенчук, Зенон Сидлик (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Василь Тершаковський і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Неспокої в Ірані

Деякі дні тому віцепрем'єр Китайської Народної Республіки Тенг Гісiao-пінг, виступаючи на пресовій конференції в Токіо, катарів Союзу, що він посилює заклопотаність в Ірані і це є ще одним доказом советської експансії з метою накинати свою волю іншим народам і поширити гегемонію СССР на інші країни світу. На думку Тенга, відносини між Китаєм і Советським Союзом не можуть покращитися, поки СССР не виречеться своїх імперіалістичних планів.

Про замішаність комуністсько-московських імперіалістів у заклопотаність в Ірані говорять також багато інших політичних діячів, дипломатів і кореспондентів, які твердять, що Москва дуже зручно використала існуючу в Ірані опозицію для створення там політичної нестабільності, з наміром повалити владу монарха шаха Мохаммеда Різа Паглеві і встановити, при допомозі лівих угруповань і комуністів, спочатку республіканської влади, а потім як справи йтимуть добре, навіть "народної" влади, знаючи наперед, що така перемена в Ірані принесла б не обмежені користі для Москви і комуністичного світу взагалі, бо Іран не тільки є продуцентом нафти на велику скало, але також важливим стратегічним тереном.

Шах Різа Паглеві, який знає про приховану ціль комуністсько-московських імперіалістів супроти Ірану, бо про ці справи раніше говорив президент Джиммі Картер і його політичний радник в справах країнової безпеки Збігнєв Бжезінський, перестерігаючи світ перед советською нещирістю супроти політики детанту, встановив військову владу в Ірані під керівництвом голови об'єднаних штабів армії ген. Голямом Різа Азарі, рятуючи тим самим країну перед можливістю громадянської війни, яка, за підтримкою Москви, могла б перетворити досі мирну країну в руйну.

Враховуючи обставини і загрози інтересу ЗСА в Ірані, Адміністрація президента Картера схвалила в загальному протягненні шаха Паглеві, а речник Державного департаменту ЗСА Дік Шухер заявив, що Вашингтон пильно слідкує за розвитком подій в Ірані, бо йдеться мабуть не тільки про вимогу мусульманських груп припинити реформи, якими Шах бажав уподібнити Іран до інших західних країн, але також про пильний заговор супроти демократичної форми правління у цій країні.

У Вашингтоні й інших столицях країн вільного світу ще й досі пам'ятають історичну промову президента Картера, вголослену ним перед кадетами, морської піхоти в Аїнаполісі, у якій він відмітив, що Америка не буде безчинно приглядатися, як "кубінці" та "інші жандарми" займають чужі території і наводять там свої порядки. Картер закінчує тоді московському верховоді Брежнєву несумісність, мовляв, він з одного боку проголошує "детант" і "розрядку", а з другого провадить агресивну імперіалістичну політику.

Все це сьогодні пригадують політичні коментатори світові, обговорюючи грізну ситуацію в Ірані, яка витворилася в наслідок непослідовності західного світу і нестабільності його політики.

ГОГОЛІВСЬКА ДИКАНЬКА

Диканька — село на Полтавщині. Було б воно залишилося відомим тільки своїм мешканцями, якщо б не Микола Гоголь, який утворив його у своєму творі — "Вечори на хуторі біля Диканьки". І можливо й далі ніхто його не згадував би, коли б у київському журналі "Дніпро" не появилось повідомлення про "особливу" подію у цьому селі, — де ростуть кобучевські дуби, красенячий парк, сади, бузкові парки, нові підприємства, пам'ятники різним "героям труда", а поміж ними і Тарасові Шевченкові і Миколі Гоголеві. Цією особливою подією, що нею, "удостоїлася великої пошести" Диканька був новий соцреалістичний "шедевр" — "жартуша", споруджена на постументі з пам'ятником знаком, "установленим на місці першого залпу на українській землі із гвардійських мінометів по фашистських загартбніках", — пише журнал "Дніпро".

Панас Феденко

КАРДИНАЛ ВОЙТИЛА НА АПОСТОЛЬСЬКИМ ПРЕСТОЛІ

Вибір краківського Архiepіскопа на голову Католицької Церкви можна назвати революційним актом. Адже майже 500 років незмінно вибирали кардинали на зверхника Римської Церкви італійця. Причиною був факт, що папа був одночасно володарем Римської держави, а, значить, мусів брати активну участь у світській політиці; шукати для своєї держави союзників, вести війни, керувати внутрішньою адміністрацією країни навколо Риму.

Історики давно вже документально доказали, що Римська церковна держава спиралася на фальшиві "Ісидорові декретали", в яких написано, неначе імператор Константин Великий подарував Римському архієпископові-Папі країну навколо Риму, коли переніс свою столицю на береги Босфору, в Константинополі, званий у нас "Царгородом".

Римську церковну державу злікувався уряд об'єднаної Італії 1871 року, і від того часу папа мав під своєю владою тільки частину Риму — Ватикан — біля собору святого Петра. Між папою та урядом Італії не було визначених конституційних форм взаємин, то була "юридична порожнеча" (vacuum in iuris) аж до 1929 р. Диктатор Муссоліні підписав договір з адміністрацією Ватикану: у малесенькій ділянці Риму визнано "Ватиканську державу" (Città del Vaticano) і це був початок нормалізації взаємин між папою та італійською державою.

Втрата світської влади над церковною римською державою 1871 року зовсім не ослабила впливу Папи в Італії і в світі. Навпаки: Собор Католицької Церкви в Ватикані проголосив папу непомилним у справах віри, що спирається на догмати католицизму. Папа, "Ватиканський затворник" до 1929 року, діяв незалежно від політики італійського уряду, і в цьому була сила голови Католицької Церкви. Треба згадати, що незалежність Католицької Церкви в минулому давала певні вигоди для політичного поступу в країнах Західної Європи. Боротьба за владу між папами та середньовічними "римськими імператорами-германськими націями" (такий був чудернацький титул німецьких монархів) давала можливість людям вибирати між суперниками і діяти організовано по тому чи іншому боці. Напр., Данте, автор "Божественної Комедії" був прихильником партії, яка підтримувала ідею універсальної монархії проти претензій папи, що хотів

Немає сумніву: вибір по- (Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

БОРОТЬБА ЗА ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ ЗСА

В західноєвропейській, а також американській пресі багато пишеться про закордонну політику президента Картера, а головним чином про політику супроти Советського Союзу. Зокрема політичні коментатори на всі лади обговорюють коливання політики Картера відносно Москви: раз він поступає дуже лагідно супроти Кремля, мов би не бачив всіх його агресивних вихваток у світі, особливо в Африці, та надмірного озброєння; іншим разом прибирає гострішу форму супроти Москви, і навіть пропонує рішучі акції, як висилка американських транспортних літаків, якими перевезено французьких і бельгійських вояків до Заїру (Бельгійське Конго) для здушення наїзду катангських ворохобників.

Політичні коментатори пишуть, що всі ці зигзагування потягнення Картера в закордонній політиці спричинені боротьбою кількох груп в його уряді, які змагаються між собою за контроль закордонної політики Америки.

Три групи

Одну групу очолює Збігнєв Бжезінський, головний радник президента Картера для національної безпеки, властиво для закордонної політики.

Як відповідь на загрозу для світового миру, що її спричиняють москалі своїми агресивними потягненнями в Африці, що їх виконують при допомозі кубинських підопличних, Бжезінський радить Картеру застосувати тверду політику.

На чолі другої групи стоїть державний секретар-міністр закордонних справ Америки Сайрус Вєнс. Він заступає думку, що найважливішою справою під сучасну пору — це підписання "здорового", тобто розумного договору про обмеження стратегічної зброї з Москвою. Вєнсову ідею підтримують його головні співпрацівники, які настоюють, щоб не дуже наїскали на Москву за її мілітарну акцію кубинськими вояками в Африці, та проти всіх інших її потягнень у світі, щоб часом Кремль не взяв це за... провокацію.

По стороні Вєнса, на "м'якій" лінії, нахилився теж Ендрю Янг, доволитий приятель президента Картера, що виконує функцію амбасадора Америки при Об'єднаних націях. Янг намагається переконати Картера, що конфлікти в Африці — це в основному локальні справи, і тому не слід трактувати їх поважно. На його думку, найважливішою справою, якій Вашингтон повинен би при-

[Продовження буде]

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагус інж. Лев Яценюк

ВПЛИВ ЛЮДИНИ НА ЗМІНУ ПІДСОННЯ

Коли Марінер 9 зблився до Марса в 1971 році, він переслав на землю вістку, що планета Марс окутана щільним плащем буревійного пороку. Помір температури Марса виявив, що вона на 20° Ц. нижча за температуру, яку занотували давніші земські телескопи. Це обниження температури, на думку спеціалістів, було вислідом припосередження променів сонця грубим шаром марсіанського пороку.

Екологи, що займаються дослідженнями атмосфери землі, затривожені великою кількістю пилу, пороку та сажі в нашій атмосфері, і бояться, що подальше збільшення його зашмирення може вплинути на зниження температури землі, подібно, як це сталося на Марсі. Таке зниження температури мало б фатальні наслідки для нашого життя на землі, воно могло б створити нову ледяну епоху.

На думку деяких науковців з НАСА, обниження температури землі на 4° Ц. може вирости в ледяну, товщиною на 1 мілью. Не слід забувати, що в минулій ледяній, епоху ледяники займали чверть поверхні землі та доходили, з північної Америки, до міста Сент-Луї. На щастя, ця гіпотеза майбутніх ледяників не має повної підтримки науковців світу, який поділяється сьогодні на два табори: ледяниковий та теплицевий. Прихильників теплицевого табору багато більше. Вони твердять, що з огляду на велику кількість 2-окису

(Закінчення на стор. 4)

З НОВИХ ВИДАНЬ

Під московською кормигою

"НА ХРИСТОВІЙ НІВІ", збірка спогадів. Автор: о. Марко Дирда ЧСВВ. "Шляхом священника", 1933-1946; о. Аексентій Бойчук. "Мої переживання під польськими вояками", 1939-1940; С. Василь Сич, ЧСВВ, "Останні дні українського Перемишля", 1944-1947. Українська духовна бібліотека ч. 51, видавництво оо Василіян, Нью-Йорк, 1978.

Три автори спогадів — три образи понурого кольору: московської дійсності, марксистсько-ленінської заборонності, темряви. Ці спогади написані кров'ю серця.

Такий образ московського варварства стає перед нашими очима, читаючи спогади о. М. Дирди ЧСВВ про старовинний монастир у Крехові: "Стародавній образ також позначався зостін коридорів, а бібліотеку сплюндрували, оповідає один із ченців. Щоб ви переїхали в мому твердженні, ходимо до церкви, де побачите заховані огарки з тих книг у скрині". А палили ті книги "Під горою

М. Островерха

Д-р Юліан Мовчан

У ЧЕРВОМУ КИТАЇ

(3)

Потім, йдучи далі на північ, ми бачимо такі споруди, як палаци Найвищої, Перфектної та Зберігальної Гармонії, Палац Небесної Чистоти, Земної Ішши тощо. В останній раз один із них — Палац Небесної Чистоти відслужив свою "імперіальну функцію" 1922 року, коли останній із династії Чінгів Пу-ї взяв тут шлюб. Після розвалу імперії цей самий Пу-ї, змінивши ім'я на Генрі, служив тут вже не як імператор, а як... горюдин. Але коли японці зайняли Манджурію у тридцятих роках, вони віднайшли цього Генрі і хоч і не надовго, але встановили Пу-ї, імператором Манджурії.

Назва "Заборонене місто" пішла від того, що до 1912 року, тобто розпаду монархії, до цих будинків вхід для "простого люда" та чужинців був суворо заборонений. Із часу приходу до влади комуністів 1949 р. це, "місто", яке займає площу в 250 акрів і огорожене стіною в 35 футів висоти з обсерваційними вежами по кутах та оточена водою (штучно викопаним каналом) перетворено на музей і відкрито для всіх.

Про "Акупантуру" та китайських лікарів

Хоча практикують тільки в Китаї метод лікування за допомогою т. зв. акупантури, тобто голкотерапії, застосовують вже понад 1000 років, проте, як методу знечулення під час операції його почали вживати тільки від 1958 року. І на велике здивування, ця метода показала досить ефективність. Ми були наочними свідками, коли пацієнтів під час кількох операцій знечулювали за допомогою голкотерапії.

Ось ми в загальному шпиталі міста Тсінан (1 200 000 населення), столиці провінції Шантунг, відомий, як

"місто джерел" (в місті є понад 100 гарячих природних фонтанів). У шпиталі в той час робили три операції, в тому одна дуже серйозна — операція мітрального стенозу серця. Це був пацієнт чоловічої статі років 40. Крім "акупантури" в ліву руку, йому на заспокоєння дали люмінало (фенобарбітал), і це фактично було все його знечулення на протязі кількохгодинної операції... Ми його запитували (звичайно, через перекладача), чи він відчуває біль. Він відповідав, що ні. Та й по виразі його лица не було видно, щоб він страждав: навпаки, виглядав досить спокійно і вдоволено, що, мовляв, тепер, після операції, він почуватиме себе краще. Після операції, коли його відвели до його кімнати, ми знову побачили його: він виглядав так, наче з ним нічого особливого не трапилося. В американських умовах, після такої операції пацієнта спочатку відвели б на кілька годин до післяопераційної кімнати, не припиняючи йому давати кисень та дожилого різну рідину. А тут інакше...

Одноразом в двох сусідніх операційних кімнатах того самого шпиталю відбувалися дві менше серйозні операції — одна операція усунення черевної пропукності та друга — глянкова ока. Обидві операції відбувалися за допомогою голкотерапії і обидва пацієнти почували себе добре.

У цьому ж шпиталі ми доводилися від китайських лікарів ще й про інші майже неймовірні речі. Від 1972 року перфорацию виразки шлунку, яка в медичному світі зараховується до тих, що вимагають негайного хірургічного втручання, в Китаї лікують в абсолютній більшості не-оперативною методою голкотерапії та китайської народної медицини. І що найголовніше, успіх від такого лікування досягається до 95 відсотків! Це щось фантастичне!

Так само жовчіві каміння тут лікують не за допомогою операції, а в основному голкотерапією та народною китайською медициною (тобто, різного роду трав'яних екстрактів), і тільки в 15 відсотках доводиться вдаватися до хірургічного втручання.

Не менш подивувальні речі ми бачили в шпиталі Гуа-Шау в Шанхаї, де у випадку злоякісних опухів руки частину кімнічки з опухом ампутували, а решту (китицю) руки пришивали до верхньої частини руки, в наслідок

чого хоча рука була коротшою, але людина могла її вживати майже з таким самим успіхом, як і тоді, коли вона ще не була вражена опухом. Так само тут часто практикуються операції — і то з добрим успіхом — пересадження (трансплантації) пальців ноги на місце травматично втрачених пальців руки, що знову дає можливість людині нормально вживати руку. (Зокрема, це важливе у випадку втрати великого пальця руки, на місце якого пересаджують переважно другий палець із відповідної ноги).

Звичайно, не всі операції в Китаї роблять за допомогою голкового знечулення. Напр., у Шанхаї у вищезгаданому шпиталі операція виризання злоякісного опуху і слідом з цим зшивання решток руки було виконано за допомогою загального знечулення. Не вживають голкового знечулення у випадках, якщо підвищена нервовість пацієнта і під час дитячих операцій — тоді застосовується загальне знечулення.

Ще деякі факти з китайського життя

Хоча порівняльно до життєвого стандарту деяких інших країн пересічний китайський живе бідніше, але голоду, від якого кожного року колись вмирало тут тисячі і сотні тисяч населення, вже нема. Ми тут ніде не завжали людей з надмірною вагою, але й також не бачили висохлих або опухлих від голоду або таких, які просили милостиню (як напр. в деяких арабських країнах). Тут рівнож немає безробіття.

Під час зустрічі нашої групи з директором паровозного заводу в м. Тсінганга я запитав його, скільки грошей пересічно заробляє робітник на його заводі. Відповів, що це залежить від характеру роботи та від виробничого стажу, хоча в загальному це було від 34 до 109 юанів на місяць, тобто пересічно 60-65 юанів. Що ж можна купити за ці гроші?

Виявляється, що шні тут на продукти та товари досить низькі. Напр., кілограм рису чи муки коштує 30 фєнів (сто фєнів — це один юан), а в цілому на місяць китайське видає на їжу 10-15 відсотків зі свого заробітку. Чинш за мешкання виноситься на місяць від 5 до 10 юанів, ціна черевиків 3-5 юанів, куртки — 5-10 юанів, ровер —

100 юанів. Здоровоохорона, починаючи від відвідин лікаря і кінчаючи на шпитальному лікуванні — включно з будь-якими операціями цілком безплатна. Так само і всякого роду освіта. Як нам сказали, інфляції тут ніякої немає, від часу бо революції (тобто, 1949 р.) шні на все в основному залишилися без змін. Тобто, уряд сказав, що шні має бути такою як встановлено і ніхто не має права їх піднести або знизити.

Щодо медичного персоналу, то мед-сестра після закінчення школи дістає 45 юанів на місяць, а лікар, який щойно закінчив студії і почав працювати, одержує 53 юанів, хоча пізніше, коли він попрацює довше або стане завідувачем відділу у шпиталі, його платня підвищується на 100-110 юанів. Професор медичного інституту одержує від 150 до 200 юанів на місяць.

Китайці працюють шість днів на тиждень і не мають щорічних вакацій, як це ми бачимо у всіх інших цивілізованих країнах світу. Змінити працю можна тільки за дозволом. Я запитав директора згаданого паровозобудівельного заводу, як є з страйками в Китаї? Чи китайський пролетаріат має право на страйки? Він відповів, що так, китайські робітники мають право на страйк, але — він зразу додав: "покищо ніхто з робітників нашого заводу не страйкував, що може свідчити про те, що робітники задоволені і тому не мають потреби страйкувати"... Подібну відповідь ми напевно могли б почути також від директора паровозобудівельного заводу в Харкові, де є колісний завод, або будь-де-інде в Советському Союзі...

Сучасні кермачі Китаю свідомі, що питання забезпечення працюю та їхню у великій мірі залежить від кількості населення, сучасні кермачі Китаю поробили всі можливі заходи, щоб припинити побищення дітнороджень. Серед заходів в цьому напрямку є такі: крім широкого пропагування та розповсюдження протизапліднюючих засобів, родина має мати не більше двох дітей. Якщо ж стається так, що жінка вже третій раз завагітніє, тоді вона мусить зробити аборт. Як нам сказали, у деяких провінціях замість вимоги зробити аборт, родину попереджується, що всі випадки, пов'я-

(Закінчення на стор. 3)

В УНІГУ відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

українській скарбниці. А зі створенням Гарвардських українських студій прийшли нові здобутки і вишкіл молодих науковців, видавничо-діджитальні, зацікавлення чужинських учених студіями українистики тощо. У Гарвардському осередку скупилось 20 молодих аспірантів-докторантів, але для них незвичайне майбутнє: праця в ділянці українознавчих предметів бракує, а фінансів нема, щоб їх zatrudнити в Інституті, де вони могли б працювати в ділянці дослідів.

Проф. Омелья Пріцак, директор УНІГУ, говорив про „Наукову діяльність у другому десятиріччі“, яку він представив у чотирьох ділянках.

1. „Внутрішня стабілізація“ — справа, на думку

проф. Пріцака, найважливіша, бо треба „підготувати свого наслідника“, який перебереться керівництвом Інституту в 1988 році. Ця перадача повинна проходити п'яною, підготовано й дошкульно. Друга, не менш важлива, — „знайти розв'язку для катедри мовознавства“. До цього часу, „на протязі 10-літніх старань“, проф. Пріцак не міг знайти талановитого української мовою людини, „що хотіла б і була б спосібна присвятити себе українському мовознавству“. Кандидати були (навіть одна особа, спроводжена для цієї цілі з України), але їм бракувало „снаги і силі віддати себе на службу українській мові“.

Тепер накреслюється, як

заповів доповідач, тісна співпраця всіх українських

наукових установ з тим, що „англомова сторінка буде відповідальністю, з одного боку, нашого Інституту, якщо йдеться про загально-наукові й дослідницькі справи, а Канадського Інституту — в справах педагогічних і дослідів історії української еміграції“, тоді як україномовна наукова діяльність здійснюватиметься українськими науковими установами. З цією метою планується спільне видання українського наукового журналу, під керівництвом НТШ і УВАН. Співпраця українських наукових інституцій — необхідність і необхідність нашої праці в діаспорі. „Я прикладу всіх своїх зусиль, щоб той мир і розум на полі української науки в діаспорі став дійсністю, протязі наступного десятиріччя“, — сказав проф. Пріцак.

Також він зупинився над справою американських русинів, підкреслюючи, що треба більше розуміння обставин їхнього розвитку і шукання шляхів для полегшення „вузької русинської справи з ширшою загально-українською“.

2. Ця група охоплює ширший ряд проблем, яку можна окреслити загально: „інтернаціоналізація науки про Україну“. Йдеться тут про наг'язання наукових стосунків з визначними чужинськими вченими, викликання у них зацікавлення українськими проблемами. З цією метою проводиться співпраця на форумі журналу „Гарвардські українські студії“, створюється в окремих державах гуртки вчених, які не тільки співпрацюють з Інститутом, але також розробляють українську тематику. Такі гуртки вже створилися в Ізраїлі та Японії.

Для поширення „горизонтів“ української науки — треба влаштовувати „Всесвітні наукові з'їзди українців“, учасниками яких були б в основному чужинські вчені. У другому десятилітті планується видати свого роду синтетичні праці (не відокремлюючи української проблематики від таких же подій у світі): Історія України, Українська інтелектуальна історія (зокрема історія політичної думки), Історія української літератури.

3. „Зміцнення контактів з краєм та ширим Советським Союзом“ — на думку проф. Пріцака, треба використовувати всі можливості існуючого обміну між Советським Союзом і Америкою. Бо Інститут може користатися цими можливостями як установа ведучого американського університету. Це потрібно, як зазначив

проф. Пріцак, „щоб скріпити хребет українських учених, що ще мають відвагу працювати в українських дисциплінах у сьогоднішніх існуючих обставинах“.

4. Остання група, — це „видавничо-діджитальна“, складна, комплікована, бо вона не так пов'язана з науковим плануванням і керуванням, як з фінансовими спроможностями.

Інститут планує видати, якщо на це будуть фінанси, такі праці: річну анотовану бібліографію українських дисциплін (за 1973 рік уже готова до друку), словник української мови на зразок „Webster"-а, дисертації випускників (доповнені й опрацьовані для друку), наукові монографії співпрацівників Інституту, праці з конференцій, симпозиумів тощо, зібрані та вибрані твори українських класичних гуманістичних і суспільних наук, наприклад, уже підготовлено твори М. Драгоманова (біля 20 томів) та, врешті, видання „джерел“ в оригіналі, а важливіші і в англійському перекладі. ФКУ допоможе дещо в цій ділянці: 30 творів з історії української суспільно-політичної думки вже перекладені на англійську мову.

Екзекутивний директор ФКУ П. Б. Тарнавський поінформовав про стан збіркової кампанії на Гарвардську фундацію. Грошові впливи на ФКУ в роках від 1957 до 1978 становили два мільйони 876 тисяч доларів, з яких тільки 71 тисяча надійшла в цьому році. Однак, як підкреслив екзекутивний директор, ці фонди не є до розпорядимості українського гарвардського осередку, лиш на відсотках утримується праця гарвардського проекту. І тому не можна розвернути належну працю та здійснити заплановані проекти, зокрема видавничі, якраз через брак фондів. Звітодавцеві також підкреслив, що „не вся українська громада здвигнула гарвардський проект“, а лише 11 000 жертвodawців, що склали загальну суму біля трьох мільйонів.

У дискусії-обговоренні порушувалися як загальні, так і окремі специфічні питання, в якій брали участь ред. А. Драган, ред. І. Смолий, ред. Душенко, Ю. Юришин, Н. Пилипчук, д-р П. Магочі, д-р С. Федоренко, д-р А. Сливко, керівник пресконференції, та, очевидно, всі доповідачі-звітодавці.

Цю пресконференцію проф. Пріцак окреслив „семинаром“, у праці якого представники українського гарвардського осередку та працівники преси обговорювали різні проблеми, обмінювали своїми думками про працю і діяльність гарвардського центру — це з одного боку, а з другого — обговорено широкий вахляр проблем, якими цікавляться члени української спільноти в Америці.

На цьому „семинарі“ докладніше порушувалися справи живання спільної для всіх українських видань „транслітерації“, проблеми живання „the“ з „Ukraine“, взаємодій між УВУ і Гарвардським центром, докладніше інформували членів української громади про „гарвардський проект“ тощо.

Проф. О. Пріцак висловив своє бажання, щоб такі „семинари“ відбувалися з працівниками преси раз на місяць, бо „українська преса виконує велику громадську працю“.

Під час спільної вечірньої продовжувалось обговорення питання посиленого зусилля для підтримки української науки в Гарварді.

На пресконференції було біля 25 присутніх: члени українського центру, кореспонденти української преси та офіційні представники українських газет і радіо: ред. С. Федоренко — „Свобода“, ред. І. Смолий — від „Народної волі“, ред. Мельничук — від „Нашого голосу“, керівник українського відділу „Голосу Америки“ мгр О. Драган-Кравців і ред. Душенко — від щоденної радіопрограми в Босфоло.

В. Качмар доповідав у Лос Анджелесі

З нагоди святкування Синопольних Днів Помісної Української Католицької Церкви під кличем „За помісність за патріархат“ тут сьогодні відбулися Святочні Сходини мирян у церковній приміщенні української католицької церкви Роджества Пресвятої Богородиці в Голлівуді.

Урочисту Службу Божу в наміренні Блаженнішого Патріарха Йосифа та українського народу відправив о. крилош. Мих. Колтутський в сосудженні дякона Оспана Чупіля. Співав чудово церковний хор під диригентурою маестра Володимира Божики.

По Службі Божій у церковній залі мирян парохії та гості заслухали святочну доповідь ред. Василя Качмара — голови Крайової Управи Товариства за Патріархальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви на тему: „Українська Католицька Церква в світлі сучасних історичних подій“. Обширний, удокументований науковими доказами, але рівночасно зрозуміло переданий реферат дав слухачам

широкий і правдивий погляд на низку пекучих питань справ Української Церкви та її змагу за помісність і патріархат.

Святочні Сходини зорганізував та спонзорував Відділ Товариства за патріархат у Лос Анджелесі в тісній співпраці з місцевим парохом місцевої церкви у Голлівуді о. крилош. М. Колтутським та Окружним Осередком Відділу Товариства за Патріархат на Західні Стейти Америки з осідком у цьому ж місті.

Ол. Сн.

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК На медичні Темі

Львівський довідник. Книжка у твердій темно-зеленій обгорті із золотими буквами роботи мистця М. ХАЛЕВИЧА. 336 сторінок. Ціна 7.00 дол.

SVOBODA 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Увага! ЙОНКЕРС і ОКОЛИЦЯ! Увага! Пластова Станиця в Йонкерсі, Н. Й. ВЖЕ РОЗПОЧАЛА СВОЮ ЦЬОГОРІЧНУ ПРАЦЮ

- Всі сходини відбуваються в четверги, в 7:30 веч., в залі церкви св. Михайла.
- При Станиці організується гурток бандуристів і всі зацікавлені можуть голоситися в четверги, увечері.

75-ий Молодечий Відділ СУА в Ньюарку з нагоди 5-тиріччя існування Відділу запрошує на

БЕНКЕТ і ЗАБАВУ „Осінній нюктюрн“ що відбувається в суботу, 18-го листопада 1978 року в Українським Народним Домі 140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N.J. ВЕЧІРНЕ ПРИЙНЯТТЯ о год. 7-й веч. Початок ЗАБАВИ о год. 9:30 веч. Вступ на бенкет і забаву \$15.00, тільки на забаву \$5.00. Грає оркестра „Соняшник“ Продаж білетів у Членок Еділду або в крамниці „Дніпро“.

ОГОЛОШЕННЯ ПОВІДОМЛЯЄМО УКРАЇНСЬКЕ ОРГАНІЗОВАНЕ ЖІНОЦТВО, ЩО дня 21 листопада 1978 р. у Нью Йорку відбудеться

СВІТОВА СЕСІЯ СФУЖО з участю представниць жіночих організацій із різних країн. У програмі — панель молодого жіноцтва і виступи відзначення 30-ліття СФУЖО Залі Українського Конгресового Комітету Америки, 203 Друга Авеню Початок о год. 10-й перед полуднем

АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВІДІЛ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ влаштує в неділю, 12 листопада 1978 р., год. 4 по пол. в залі Українського Народного Дому 140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N.J.

ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

- У програмі Вечора:
  - Слово голови інж. ЛЮБОМИРА КАЛИНИЧА.
  - Виставлення фільму кіномистця Миколи Куліша — „ЗЕМЛЕТРУС У БАНЯ ЛУШ“.
  - ВИСТАВКА КАРТИН і ФОТОСВІТЛІН.

У виставці беруть участь: РОМАНА БІЛАНІЧ МИХАЙЛО ВОВК ОЛЕНА ГНАТІВ МАРІЯ ДЕМЧУК НУСЯ ПАЩАК-ДЕНИСІК ВАЛЕРІЙ КЕРЕЙКО ТАРАС ЛІЩІНСЬКИЙ ЛЮБА МАЗЯР НАТАЛКА НАПОРА-МАЩКЕВИЧ ДОРА ОЛЬШАНСЬКА МОТЯ ХОДНОВСЬКА-РАКОЧА ЯРЕМА РАКОЧІЙ РОКСОЛЯНА РОБАК УЛЯНА САЛЕВИЧ МАРТА КОЛЕНСЬКА-СТЕФАНЮК ОРИСА СТРИЖАК ОЛІЯНА ТИХОВСЬКА ОКСАНА ФЕДОРЕНКО ОРЕСТА ФЕДУН АНІТА ХОМИК ХРИСТІЯ КОТЛЯР-ЧУРА РОКСОЛЯНА ШЕГЕДИН

УПРАВА ВІДІЛУ

У ЧЕРВОНОМУ КИТАЇ

(Закінчення зі стор. 2)

зани з третього дитинства, мають бути полагоджені самою родиною — не державою, як це є у випадках двох перших дітей. Також йдучи далі послідовно в напрямі обмеження кількості народжень, хлопцеві чи чоловіку, який хоче одружитися, повинен бути не молодшим 27-ми років, а жінка — не молодша 25-ти років.

Китайські міста, хоч і мають погано освітлені вулиці, проте є цілком безпечні для прохожих — чи то буде вдень, чи вночі, бо злочинність в КНР є мінімальною. Ми, напр., могли не замикати кімнати в своїх готелях і нас запевнили, що з китайців ніхто нічого в нас не вкраде (деякі готелі навіть не мали ключів від кімнат, вважаючи, що вони в Китаї „непотрібні“).

Відвідали ми також одну китайську комуну — т. зв. Азійську Ударну Бригаду, кілометрів 30 на північ від Шанхаю. На жаль, бракує міс в газеті не дає змоги більше зупинитися над життям в китайській комуні (щось подібне до советського колгоспу, але має деякі істотні відмінності). Скажу лише, що ця комунна, яка займається вирощуванням овочів (має багато овочевих садів) та деяких овочів, 20 відсотків своїх врожаїв продає державі за твердо встановленими цінами, решту — 80 відсотками ділиться між комунарами відповідно до кількості вироблених днів. При комуні існують свої майстерні, як кравецька, шевська, ремонт машин — не кажучи вже про медичну амбулаторію, голярню і т. д.

Звичайно, тоталітарний (але не терористичний) режим в сучасному Китаї може не всім подобатися, яким „кращим“ можна було б його замінити? Попередній нібито „демократичний“ режим Чан Кай-шека із-за своєї продажності, бюрократизму та байдужого ставлення до кінцевих потреб народу не міг забезпечити людей мінімальними потребами — маса людей тоді або вмирала з голоду або в кращому випадку голодувала і була на ласці і неласці поміщицьких магнатів. Нічого подібного тепер немає. Хоча люди не розкошують, але мають що їсти, мають працю і мають належну медичну опіку. Не висить над ними більше примара голоду і безробіття.

І хоча наступники Мао Я далі офіційно говорять про інтернаціоналізм, побудову комунізму та „світову пролетарську революцію“, проте кожен знає, що подібно до своїх вчорашніх союзників — кремлівських верховодів, вони так само передовсім думають і будують свою міцну національну китайську державу. Істотна різниця між московськими заправниками та китайськими однак, є та, що в той час, коли перші намагаються за всяку ціну зберегти свою, вже наскрізь прогнилу і ненависну народами російську імперію, китайські комуністи передовсім намагаються побудувати міцну китайську — хоч і під червоним прапором національну державу.

Т-во за Патріархальний Устрій Української Католицької Церкви Відділ Нью-Арк-Ірвінгтон, Н. Дж.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДІЛУ

відбудуться в неділю, 19 листопада 1978 р., год. 4 по пол. в залі „Чорноморської Січі“ при 680 Саффорд Авеню, НЮАРК, Н. Дж. Під час Загальних Зборів відбудеться також вибір Делегатів на Красний З'їзд Т-ва за ПУУК. До численної участі в Загальних Зборах закликає Управа Відділу. В справі Загальних Зборів звертатися телефонічно: (201) 761-4241

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ на Катедру Українських Студій при Торонтському Університеті (ПЕРША ЛИСТА)

\$10,000.00: д-р В. Ф. Данилів, Є. І. Л. Зараски. По 5,000.00: О. І. Н. Винницький, М. Липка (Гамільтон), д-р М. Лушак, А. Харак. По 4,000.00: Р. Вжесневський. По 2,000.00: О. І. Гордісний, Е. Гуцуляк, Е. А. Топорницький, П. Яцик, С. І. Г. Фроляки, Ю. Б. А. підприсність Кредитова С-ка, Р. Проф. Торонта. \$1,500.00: Б. Максимець. \$1,000.00: д-р Ж. Байдука, І. Бардин, д-р В. Х. Болубаш, Владика І. Борещука, д-р Н. Борух, „Будучність“ Кредитова С-ка, Р. Буката, М. І. Г. Вавришин, М. Вацлавський, Ю. Вацук, д-р І. Васценко, Марія Васценко, Р. Винницький, М. Вітер, Л. Кардинал, Р. Чоловський (Гамільтон), А. І. О. Чорній (Вест Арка), І. Чума, П. Чума, Г. Джура, Б. Федчук, Стефан Федчук, д-р С. Федоренко, суддя П. Гловацький (Тандер Бей), С. Гула, С. Гав, ГУМЕ Фондация (д-р Р. Гуменюк), В. Керелюк, Я. Кінах, В. Кліш, Розалія Космин, С. Кузь, д-р Ф. Мартинюк, І. Мазуренко („Стратона“ готель), Г. К. Медвіцький, С. І. Я. Медвіцький (Медвіцький Фабрик), В. Мельник, М. Мороз, д-р І. Мороз, д-р М. Мищик, П. Микуняк, д-р М. Неведок, Ю. Охрим, Я. І. Л. Осмак, В. Палієнко, М. Липка (Плятишесен Мотор Готель), Я. Ревега, Я. Романішин, С. Рошко, І. Сейчук, д-р Я. Шудрак, Ю. І. С. Шимки, Б. Сірант, д-р П. Смильський, „Союз“ Кр. Спілка, Б. Стоділка, Б. І. О. Синишин, В. І. В. Тимошенки (Стратфорд), „Укр. Торонтська Кред. Спілка“, М. Янчука (Банкувер), д-р І. І. М. Яремки. По 500.00: д-р З. Бак, К. І. К. Бриквичі, д-р Ю. І. Д. Даревич, д-р С. І. Т. Дуткевичі, В. І. В. Гетьманчук, Б. Голіньський, В. Касура (Віндзор), П. Кіт, д-р Ю. І. Курис, М. Латишук, д-р Ю. Луцький, Олександра Мартинюк (Грінсбі), д-р О. Рудзік, д-р О. Соколовський, Д. Сидорак, Я. І. О. Соколки, Л. І. Я. Тески, Г. І. Т. Чорні, Л. І. В. Залуцький. По 300.00: Д. Бейкер, Р. Добровольський, Я. Левіцький, В. Мороз (Гамільтон). По 250.00: Р. Колісник, д-р Н. Снігура. По 200.00: Є. Головатий, Т. Б. Гуменюк, Т. Гуменюк, Рома Моращук, А. Слободян, І. Сопілка, М. Тимошко, Люіс, Гак і Шепард, Б. І. Яви. По 100.00: Ю. І. Є. Бабі, І. Бойко (Гамільтон), Братство Діаїніків (Торонто), д-р Б. Бошорків, Н. Кафич, В. Вацук, І. Дувако, Маріяка Турко, С. Загуменний, І. Заозірний, С. Крижів, В. Купловський, Є. Латиш, Я. Микитчук, В. Моксак, Ліда Палій, Зоя Плітас, О. Предор, А. Романюк, В. Ситник, В. Гандера (Укр. Тел. Програма), Ольга Цих, Г. Янішевський, По 50.00: „Гомер Інвестмент“, П. Корніло (Ст. Катерин), М. Грелла. По 25.00: Н. Бартків (Ст. Катерин), М. Денні (Ст. Катерин), д-р В. Прокопів (Ст. Катерин). По 20.00: І. Коблян (Ст. Катерин) Софія Павлюк (Ст. Катерин). По 10.00: З. Левіцький.

Дорогий Читачу! Якщо Вашого прізвища немає на цьому списку, подбайте, щоб Ваше і Ваших знайомих прізвища появились у наступному списку. Пожертва на Українські Студії — це водночас жертвоність для України.

Чеки просимо виставляти на CHAIR OF UKRAINIAN STUDIES та скеровувати на таку адресу: UKRAINIAN CANADIAN PROFESSIONAL & BUSINESS FEDERATION Suite 2709, P.O. Box 31 401 Bay Street, Toronto, Ont., Canada M5H 2Y4

Увага! ЧІКАГО і ОКОЛИЦЯ! Увага!
Український Золотий Хрест
12-ий Відділ в Чикаго, Іл.
широко запрошує все Українське Громадянство на
ВИСТАВКУ КАРТИН
АРТИСТКИ-МАЛЯРКИ
ЛЮДМИЛИ МОРОЗОВОЇ
яка відбудеться
в Галерії „Левів“, 2353 В. Чикаго Авен., Чикаго
в дні:
П'ятниця, 17 листопада 1978 р., від год. 7:30-10-й веч.
Відкриття: Слово про мисткиню виголосить
арт.-мал. МАРІЯ ГАРАСОВСЬКА-ДАЧИШИН.
Субота, 18 листопада 1978 р., від год. 10-го рано до 9-го вечором
Неділя, 19 листопада 1978 р., від год. 10-го рано до 7-го вечором
Виставлені картини до набуття.

Підготовчий Комітет III Конгресу СКВУ
СТАНІЦЯ 6. ВОЯКІВ І. УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА,
ХОР „ДУМКА“ і ХОР „ЖАЙВОРОНКИ“
повідомляють, що
ЗУСТРІЧ
зі співачками хору „ВЕСНІВКА“ з Канади
і
співачками хору „ГОМІН“ з Англії
відбудеться після Конгресового Концерту
в четвер, 23 листопада ц. р., о год. 9 вечора
в аудиторії школи св. Юра в Нью Йорку
(215 Схід 6-та вул.)
Вступ на зустріч — \$6.00
Зголошення разом з чеком виписаним на Ukrainian Congress Committee of America, просимо переслати не пізніше 18-го листопада 1978 р. на адрес:
Mr. S. Szeparowycz, 240 East 5th Street New York, N.Y. 10003. Tel. (212) 673-1156;
Mr. I. Rakowsky, 1853 Haight Avenue, Bronx, N.Y. 10461. Tel. (212) 542-7692;
Mr. K. Wasyluk — SUMA, 136 Second Avenue, New York, N.Y. 10003. Tel. (212) 473-3467.
З огляду на те, що харчі на зустріч будуть замовлені тільки для хористів і для зголошених осіб до 18-го листопада, після цієї дати, зголошення абсолютно не будуть прийматися.
Комітет

Українське Патріархальне за Єдність Церкви
Світове Об'єднання і Народу (УПСО)
запрошує делегатів Патріархальних Товариств, Рад, Братств і Сестрицтв, Мирянських та Релігійних Товариств і Мирян нашої Церкви численно прибути на

III. КОНГРЕС МИРЯН

Середа, 22-го листопада 1978 р. (напередодні III Конгресу СКВУ) в залі УСК — Нью Йорк (Друга Авеню між 7-8-ою вулицями)

Регістрація: 9-9:30 рано (10.00 дол. — включає перекуску).
Програма доповіді:
о. д-р І. МОНЧАК — „Українська Ієрархія та її роль в модерному змаганні за Патріархат УКЦ“.
о. д-р І. ГРИНЬОХ — „Духовенство УКЦ і змагання за Патріархат Києво-Галицької Митрополії та всієї Русі-після Собору Ватиканського Другого“.
д-р Б. ЦИМБАЛІСТИЙ — „Світла і тіні руху за Патріархат“.
Обідова перекуска: 12:00-1:00 по пол. (в приміщеннях УСК).
Дискусійна панель: 1:00-4:00 по пол.
д-р В. МАРКУСЬ — модератор та заключне слово:
Панель буде складатися із чільних представників патріархального руху в діаспорі та із програмових доповідачів.
УПСО планує видати окремо збірку програмові доповіді та інші матеріали із III КОНГРЕСУ МИРЯН.

ЗА ПРЕЗИДІУ:
д-р П. Зелений
Голова (Бельгія)
д-р В. Бачинський
Фінансовий Ред. (ЗСА)
інж. С. Тимяк
Заст. Гол. (ЗСА)
ред. Р. Данилевич
Секретар (ЗСА)
інж. Т. Кудлик
Заст. Гол. (Англія)
д-р В. Дашко
Англ. Секр. (Канада)

